

EKSKLUZIVNO: PRVI NAPUTAK EUROPE ZA NOVU HRVATSKU VLADU

HRVATSKA MORA PRIVATIZIRATI HŽ

Europska komisija poslala je pismo u kojem traži što bržu prodaju željeznica

PIŠE IRA
KRALJ

REPORTER

Prema dobro obaviještenim izvorima iz Bruxellesa, Europska komisija dala je rok od 90 dana za pokretanje postupka privatizacije HŽ Carga. Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture morat će u tom roku raspisati međunarodni javni natječaj za dokapitalizaciju jedne od najvećih hrvatskih državnih tvrtki, doznaje Telegram.

S restrukturiranjem HŽ Carga krenulo se još 2012. godine, s ciljem pripremanja za liberalizaciju tržišta ulaskom u Europsku uniju. Tada je cilj restrukturiranja bio osnaživanje HŽ Carga na tržištu transporta kako bi liberalizacijom tržišta željezničkog teretnog prijevoza tvrtka postala lider. No, pod utjecajem gospodarske krize, ogromnih kreditnih opterećenja i gubitaka, Ministarstvo prometa je dvije godine kasnije donijelo novi program restrukturiranja: prvog puta, sa zadaćom spašavanja tvrtke i izbjegavanja stečaja.

Kroz novi program restrukturiranja HŽ Carga se trebao osposobiti za samostalno funkcioniranje na tržištu, bez oslanjanja na državne potpore, te ponovno pokretanje procesa privatizacije. Početkom 2013. godine Ministarstvo je objavilo javni poziv za sudjelovanje u restrukturiranju HŽ Carga.

Polušaj dokapitalizacije

Pismo namjere poslalo je sedam društava, među kojima su bili fond Quaestus Borislava Škegre i Duro Đaković Holding. Nakon provedenih konzultacija Ministarstvo prometa ušlo je u pregovore o kupnji 75 posto vlasničkog udjela u HŽ Cargu s tvrtkom Feroviar, članicom rumunjske grupacije Grampet Grupe koja je jedina podnijela valjanu obvezujuću ponudu. Prema uvjetima iz natječaja, novi vlasnik HŽ Carga bi u roku od 30 dana od potpisivanja ugovora morao uplatiti 30 milijuna eura za otplatu glavnice kredita, dodatnih 10 milijuna eura za obrtna sredstva i financirati obnovu voznog parka s dodatnih 20 milijuna eura. Uz to, trebao je preuzeti jamstva za kredite u visini od 80 milijuna

ILUSTRACIJA

eura. Pregovori su trajali dugih osam mjeseci i na kraju propali, a iz Ministarstva prometa je priopćeno da je rumunjska tvrtka u samom finišu poslala prijedlog ugovora koji nije bio usklađen s uvjetima iz obvezujuće ponude te je kao takav bio neprihvatljiv.

Izbjegavanje bankrota

Kao epilog priče o pokušaju prodaje HŽ Carga rumunjskoj grupaciji, nedavno je stigla vijest da je Gruia Stoica, vlasnik Grampet grupacije, u prvostupanjskom postupku u Rumunjskoj osuđen na četiri godine zatvora zbog korupcije. Stoica je, naime, prema optužnici, platio odvjetniku Doru Bostini 3 milijuna eura za odavanje povjerljivih podataka iz natječaja za prijevoz ugljena za rumunjsku energetska kompaniju Complexul Energetic Olteni. Nakon što je postalo jasno da od privatizacije HŽ Carga neće biti ništa, krenulo se s postupkom sanacije preuzimanjem dugova i odobravanjem pozajmice od 250 milijuna kuna zbog izbjegavanja bankrota tvrtke.

Tako je Ministarstvo financija u kolovozu prošle godine preuzelo dugovanja HŽ Carga pretvaranjem potraživanja u temeljni kapital društva, čime je temeljni kapital povećan s 531 milijuna kuna na 974,9 milijuna kuna. Radilo se o šest dugoročnih i jednom kratkoročnom kreditu kojima su se u razdoblju od 2006. do 2013. godine financirala ulaganja u nove vagonne, tekuću likvidnost te zbrinjavanje viška zaposlenih.

Ulistopadu je ponovno povećan temeljni kapital društva upisom ranžirnog kolodvora u katastarskoj općini Zaprudski otok za 168 milijuna kuna na sadašnjih 1.674.112.000 kuna. Međutim, nakon liberalizacije tržišta željezničkog teretnog prijevoza koje je nastupilo ulaskom Hrvatske u EU 1. srpnja 2013., uvjet da dokapitalizacija HŽ Carga bude u skladu s pravnom stečevinom Europske unije, odnosno u skladu s regulativom EU-a o zaštiti tržišnog natjecanja, država mora pronaći privatne ulagače koji će dokapitalizirati tvrtku s minimalno 40 posto iznosa preuzetih dugovanja. Europska komisija je za ispunjenje ovog uvjeta postavila rok od 90 dana, u protivnom će se HŽ Cargo naći u stečaju.

Prema izvorima Telegrama, trenutačno je u pripremi novi program restrukturiranja koji će obuhvatiti sve novonastale promjene i biti prilagođen novim smjericama Europske komisije. Za izradu novog plana, koji bi trebao biti završen u roku od 60 dana, zadužena je konzultant-

ska kuća KPMG. Na poslovanje HŽ Carga značajno je utjecao pad prijevoza roba koji je uslijedio kao rezultat gospodarske krize, pada ekonomske aktivnosti i izostanka kapitalnih investicija. Ukupan prijevoz roba u razdoblju od 2007. do 2012. godine pao je za 5,831 milijuna tona što predstavlja pad od 33,8 posto u odnosu na predkrizno razdoblje.

U2012. godini HŽ Cargo je ostvario gubitak od 248,5 milijuna kuna, što se djelomično pripisuje isplata poticajnih otpremnina za 448 zaposlenika. U 2013. uz ukupne prihode od oko 928,7 milijuna kuna zabilježen je gubitak od 178 milijuna kuna.

Osim gubitaka te nagomilanih dugova prema dobavljačima, dodatni uteg HŽ Cargu predstavlja i veliki broj sudskih sporova, njih više od tisuću, a negativni ishodi tih sporova predstavljali bi dodatno opterećenje za ionako nezavidnu financijsku situaciju tvrtke, a tu je i problem s neriješenim imovinsko-pravnim odnosima u pogledu nekretnina HŽ Carga. Prosječna starost vagona još se 2010. kretala oko 42 godine, a više od 75 posto vagonskog parka starije je od 30 godina.

Zainteresirane tvrtke

Interes za sudjelovanje u dokapitalizaciji i ulazak u vlasničku strukturu još ranije su izrazile poljske tvrtke PKP Cargo, s kojim je HŽ Cargo već potpisao strateški sporazum o suradnji, i OT Logistics, uz državu najveći pojedinačni vlasnik Luke Rijeka.

PKP Cargo je najveća poljska tvrtka za željeznički prijevoz tereta i druga najveća u Europskoj uniji. Osim u Poljskoj, PKP Cargo s vlastitom infrastrukturom posluje u Njemačkoj, Češkoj, Slovačkoj, Austriji, Belgiji, Nizozemskoj, Mađarskoj i Litvi te ima pristup u svim glavnim europskim lukama.

Novi ministar prometa Oleg Butković preuzeo je resor opterećen s najviše problema, a pritom se prije svega misli na prezadužene državne tvrtke. Tu su Hrvatske autoceste kojima u ovoj godini na naplatu dospijeva 466 milijuna eura i 109 milijuna eura kamata, zatim Autocesta Rijeka-Zagreb koja ove godine mora platiti 78 milijuna eura plus 20 milijuna eura kamata te Hrvatske ceste kojima dospijeva 190 milijuna eura glavnice i 55 milijuna eura kamata.

No, kako neslužbeno doznajemo, prioritet ministara Butkovića bit će pronalazak privatnih investitora za dokapitalizaciju i provedbu daljnjeg restrukturiranja HŽ Carga. ■

PROCES
MORA BITI
POKRENUT U
ROKU OD 90
DANA, STOJI
U PISMU
KOMISIJE